

คู่มือปฏิบัติงาน

นางยินดี คงทน

ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

คำนำ

เอกสาร “คู่มือปฏิบัติการนิเทศ...” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการนิเทศของ นางยินดี คงทน ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ ในภาคเรียนที่ ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ ตามโครงการ “นิเทศพัฒนาคุณภาพการศึกษา (นิเทศปกติ) ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยใช้ประเด็นการ นิเทศตามนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ กำหนดไว้ ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับกรนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ หรือบุคลากรอื่นที่ต้องทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ยินดี คงทน

มิถุนายน ๒๕๖๒

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

“ภารกิจหลัก” ของศึกษานิเทศก์คือ การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่าย โดยผู้นิเทศต้องทำหน้าที่ใน ๔ บทบาทสำคัญบทบาทแรกได้แก่ การเป็นผู้ประสาน (Coordinator) เช่น ประสานงานระหว่างหน่วยงานต้นสังกัด กับโรงเรียน ประสานให้ครูแต่ละระดับให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประสานชุมชน ผู้ปกครองกับครู เป็นต้น บทบาทที่สอง คือ การเป็นที่ปรึกษา (Consultant) โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครู และผู้รับการนิเทศทั่วไป บทบาทที่สามคือ การเป็นผู้นำกลุ่ม (Group Leader) คือต้องรู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ และ บทบาทที่สี่คือ การเป็นผู้ประเมิน (Evaluator) ได้แก่ เป็นผู้ประเมินผลหลักสูตร ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ประเมินคุณภาพผู้เรียนในสมรรถนะต่าง เป็นต้น ความสำเร็จของการปฏิบัติการนิเทศการจัดการศึกษานั้น ศึกษานิเทศก์ต้องใช้บทบาททั้ง ๔ นี้เป็นสำคัญแต่ จะเลือกใช้บทบาทใดเป็นหลักในการนิเทศนั้นอาจขึ้นอยู่กับเรื่องทีนิเทศ สถานการณ์ ความจำเป็น รวมทั้งความถนัด ของผู้นิเทศเองด้วย อย่างไรก็ตาม จะต้องมีการปฏิบัติการนิเทศอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจึงจะทำให้ “ภารกิจหลัก” นี้ ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

๑. เพื่อนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายเร่งรัดพัฒนาคุณภาพ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ และนโยบายอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๒. เพื่อรายงานผลการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ และนโยบายอื่นที่ได้รับมอบหมาย

เป้าหมาย

๑. ด้านปริมาณ

๑.๑ นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด สพม. ๑๒ จำนวน ๙๘ แห่ง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้ครบทุกโรงเรียน

๑.๒ สถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินงานตามนโยบายในระดับ “ดี” ขึ้นไป เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. ด้านคุณภาพ

สถานศึกษาในสังกัดมีการดำเนินงานตามนโยบายได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

ปฏิทินการนิเทศ

การนิเทศปกติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ กำหนดให้มีการนิเทศตามโครงการ “การ นิเทศพัฒนาคุณภาพการศึกษา (นิเทศปกติ) ซึ่งเป็นการปฏิบัติการนิเทศโรงเรียนในสังกัด สพม.๑๒ ใน ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ที่มีความต่อเนื่อง ทัวถึง และสม่ำเสมอ ตามนโยบายหรือประเด็นการนิเทศ ที่ สำนักงานเขตพื้นที่กำหนด ให้นิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง/ โรงเรียน ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์อาจนิเทศ มากกว่าที่สำนักงานเขตพื้นที่กำหนดได้หากสถานศึกษามีความต้องการหรือความจำเป็นให้มีการนิเทศเพิ่มเติม ปฏิทินปฏิบัติการนิเทศสถานศึกษาในความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการ จัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ ได้กำหนดปฏิทินการนิเทศประจำ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ภาคเรียนที่ ๑ ให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติการนิเทศสถานศึกษาในความรับผิดชอบของตน ดังนี้

ปฏิทินนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2562

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

สหวิทยาเขต	โรงเรียน	วัน	เดือน	ปี	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้รับผิดชอบ
กัลยาณี	กัลยาณีศรีธรรมราช	1	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ	นางสุรัชณี อยู่สบาย
	โยธินบำรุง	2	กรกฎาคม	2562	การศึกษาภายในสถานศึกษา	นายสุบรรณ เกราะแก้ว
						นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ
						นายชาญณรงค์ รัตนบุรี
ทุ่งสง	ทุ่งสง	3	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ	นายสุบรรณ เกราะแก้ว
					การศึกษาภายในสถานศึกษา	นางสุรัชณี อยู่สบาย นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายชาญณรงค์ รัตนบุรี
สตรีทุ่งสง	นาบอน	4	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	นางสาวจรีรัตน์ สามารถ นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นายสุบรรณ เกราะแก้ว

ร่อนพิบูลย์	คีรีราษฎร์พัฒนา	8	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	นายวิเชียร ปาณะพงศ์ นางยินดี คงทน นางละอองทิพย์ บุนนยเกียรติ นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นายสุบรรณ เกระะแก้ว
ทุ่งใหญ่	ทุ่งใหญ่เฉลิมราชอนุสรณ์ รัชมังคลาภิเษก	9	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	นายวิเชียร ปาณะพงศ์ นางยินดี คงทน นางละอองทิพย์ บุนนยเกียรติ นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นายสุบรรณ เกระะแก้ว
ชะอวด	ชะอวดวิทยาคาร	12	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	นางละอองทิพย์ บุนนยเกียรติ นางสาวจรีรัตน์ สามารถ นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นายสุบรรณ เกระะแก้ว

ท่าศาลา -นบพิตดำ	ท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา	10	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ	นางยีนดี คงทน
	นบพิตดำวิทยา	11	กรกฎาคม	2562	การศึกษาภายในสถานศึกษา	นายวิเชียร ปาณะพงศ์ นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นายสุบรรณ เกระแก้ว
พัทลุง	พัทลุง	15	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	นางปติตตา จันทร์สว่าง นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายสุบรรณ เกระแก้ว
สตรีพัทลุง	ดอนศาลานำวิทยา	18	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	นางปติตตา จันทร์สว่าง นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายสุบรรณ เกระแก้ว
	ป่าพะยอมพิทยาคม	19	กรกฎาคม	2562		
ตะโหมด	ตะโหมด	22	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ	นายชาญณรงค์ รัตนบุรี
	เขาชัยสน	23	กรกฎาคม	2562	การศึกษาภายในสถานศึกษา	นางปติตตา จันทร์สว่าง นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายสุบรรณ เกระแก้ว

ปากพะยูน	ปากพูนพิทยาคาร	24	กรกฎาคม	2562	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา นายชาญณรงค์ รัตนบุรี นางปติตตา จันทร์สว่าง นางละอองทิพย์ บุญเกียรติ นายสุบรรณ เกราะแก้ว

ปฏิทินนิเทศบูรณาการ ครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 /2562

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

สหวิทยาเขต	ที่	โรงเรียน	วัน	เดือน	ปี	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้รับผิดชอบ
1. เบญจมา	1	เบญจมาราชูทิศ	25	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางละอองทิพย์ บุญยเกียรติ 095-639-2654 นางสาวจรีรัตน์ สามารถ 092-479-0475
	2	เมืองนครศรีธรรมราช	25	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	
	3	ปากพูน	26	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	
	4	ขุนทะเลวิทยาคม	30	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	
	5	สวนกุหลาบวิทยาลัย นครศรีธรรมราช	31	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
2. กัลยาณี	1	กัลยาณีศรีธรรมราช	31	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางสุรัชนี อยู่สบาย 088-760-7154 นายสุบรรณ เกราะแก้ว 093-552-5996
	2	โยธินบำรุง	30	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	
	3	จุฬารามราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช	1	สิงหาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	
	4	ตรีนิมิตรวิทยา	2	สิงหาคม	2562	การวัดและประเมินผล	
	5	ท่านครุณาณวโรภาสอุทิศ	6	สิงหาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
3. พระพรหม เฉลิมพระเกียรติ	1	เตรียมอุดมศึกษาภาคใต้	26	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นายไตรรงค์ สาดแวง 081-271-1742 นางจิรา ชูช่วย
	2	พระพรหมพิทยานุสรณ์	25	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	
	3	เฉลิมราชประชาอุทิศ	24	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	

	4	เฉลิมพระเกียรติฯ	23	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	081-079-6308
	5	ทางพูนวิทยาการ	22	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
4. ทุ่งสง	1	พุ่งสง	7	สิงหาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นายสุบรรณ เกระแก้ว
	2	บางขันวิทยา	8	สิงหาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	093-552-5996
	3	วังหินวิทยาคม	9	สิงหาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นางสุรัชณี อยู่สบาย
	4	ก้างปลาวิทยาคม	13	สิงหาคม	2562	การวัดและประเมินผล การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	088-760-7154
5. สตรีพุ่งสง	1	สตรีพุ่งสง	1	สิงหาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางสาวจรีรัตน์ สามารถ
	2	ข้างกลางประชานุกูล	2	สิงหาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	092-478-0476
	3	พุ่งสงสหประชาสรรค์	6	สิงหาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นางละอองทิพย์ บุญยเกียรติ
	4	พุ่งสงวิทยา	7	สิงหาคม	2562	การวัดและประเมินผล	095-639-2654
	5	นาบอน	8	สิงหาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
6. ต้นน้ำตาปี	1	ฉวางรัชดาภิเษก	11	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางสุรัชณี อยู่สบาย
	2	พิปูนสังฆรักษ์ประชาอุทิศ	19	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	088--760-7154
	3	ละอายพิทยานุสรณ์	23	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายสุบรรณ เกระแก้ว

	4	นางเอื้อยวิทยา	25	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	093-552-5996
	5	ประสานราษฎร์บำรุง	26	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
7. ทุ่งใหญ่	1	ทุ่งใหญ่วิทยาคม	24	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นายวิเชียร ปาณะพงศ์
	2	ทุ่งใหญ่เฉลิมราชอนุสรณ์รชมังคลาภิเษก	25	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	095-023-4499
	3	เสม็ดจวนวิทยาคม	26	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นางยีนดี คงทน
	4	กรุงหยันวิทยาการ	30	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	063-242-8298
	5	ทุ่งสังพิทยาคม	31	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
8. ปากพนัก เขียร์ใหญ่	1	สตรีปากพนัก	19	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางจิรา ชูช่วย
	2	ปากพนัก	18	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	081-079-6308
	3	อินทร์ธานีวิทยาคม	15	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายไตรรงค์ สาดแวง
	4	โศภนคณาภรณ์	12	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	081-271-1742
	5	วิเชียรประชาสรรค์	11	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	ธัญญาวดีศึกษา	10	กรกฎาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
9. หัวไทร เขียร์ใหญ่	1	หัวไทรบำรุงราษฎร์	9	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางจิรา ชูช่วย
	2	นพคุณประชาสรรค์	8	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	081-079-6308
	3	แหลมราษฎร์บำรุง	5	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายไตรรงค์ สาดแวง

	4	เขาพังไกร	4	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	081-271-1742
	5	ทรายขาววิทยา	3	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	เขียร์ใหญ่	2	กรกฎาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ	
	7	เขียร์ใหญ่สามัคคี	1	กรกฎาคม	2562	งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
10. ชะอวด	1	ชะอวด	9	สิงหาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางละอองทิพย์ บุญยเกียรติ
	2	ขอนหาดประชาสรรค์	13	สิงหาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	095-639-2654
	3	ชะอวดเคร่งธรรมวิทยา	14	สิงหาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นางสาวจรีรัตน์ สามารถ
	4	ชะอวดวิทยาการ	15	สิงหาคม	2562	การวัดและประเมินผล	092-478-0476
	5	เกาะขันธุ์ประชาภิบาล	16	สิงหาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม12	
11. ร่อนพิบูลย์ จุฬาภรณ์	1	ร่อนพิบูลย์เกียรติวสุนธราภิวัฒก์	1	สิงหาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นายวิเชียร ปาณะพงศ์
	2	เสาชิงวิทยา	5	สิงหาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	095-023-4499
	3	มัธยมศึกษาจุฬาภรณ์	2	สิงหาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นางยินดี คงทน
	4	ควนเกษสุทธิวิทยา	6	สิงหาคม	2562	การวัดและประเมินผล	063-242-8298
	5	คีรีราษฎร์พัฒนา	7	สิงหาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	ตระพังพิทยาคม	8	สิงหาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น สพฐ./สพม.12	
12. ท่าศาลา นบพิต	1	ท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา	13	สิงหาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางยินดี คงทน
	2	พรหมคีรีพิทยาคม	14	สิงหาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้	063-242-8298
	3	บ้านเกาะวิทยา	15	สิงหาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายวิเชียร ปาณะพงศ์

	4	โมคลานประชาสรรค์	16	สิงหาคม	2562	การวัดและประเมินผล	095-023-4499
	5	นบพิดำวิทยา	19	สิงหาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	คงคาประชารักษ์	20	สิงหาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ	
	7	สระแก้วรัตนวิทย์	21	สิงหาคม	2562	งานอื่นๆตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของ สพฐ./สพม.12	
13. ลิขล ขนอม	1	ลิขลคุณาธารวิทยา	14	สิงหาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางยินดี คงทน
	2	ขนอมพิทยา	9	สิงหาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้	063-242-8298
	3	เทพราชพิทยาสรรค์	11	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายวิเชียร ปาณะพงศ์
	4	ฉลองรัฐราษฎร์อุทิศ	12	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	095-023-4499
	5	ห้องเนียนคณาภิบาล	5	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	ลิขลประชาสรรค์	12	กรกฎาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของ สพฐ./สพม.12	
14. พัทลุง	1	พัทลุง	1	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางปัทิตตา จันทร์สว่าง
	2	พัทลุงพิทยาคม	2	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้	081-767-0027
	3	ประภัสสรรังสิต	3	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายชาญณรงค์ รัตนบุรี
	4	พรหมพินิตชัยบุรี	4	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	087-290-5491
	5	วชิรธรรมสถิต	5	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	ศรีบรรพตพิทยาคม	8	กรกฎาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ	
	7	ตะแพนพิทยา	9	กรกฎาคม	2562	งานอื่นๆตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของ สพฐ./สพม.12	
	8	ปัญญาวุธ	10	กรกฎาคม	2562		
15. สตรีพัทลุง	1	สตรีพัทลุง	11	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นางปัทิตตา จันทร์สว่าง
	2	ควนขนุน	12	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้	081-767-0027

	3	พนางตุง	15	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	นายชาญณรงค์ รัตนบุรี 087-290-5491
	4	ดอนศาลานำวิทยา	19	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	
	5	อุดมวิทยายน	18	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	นาขยาดวิทยาการ	22	กรกฎาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ	
	7	ป่าพะยอมพิทยาคม	23	กรกฎาคม	2562	งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของ สพฐ./สพม.12	
	8	นิคมควนขนุนวิทยา	24	กรกฎาคม	2562		
16. ตะโหนด	1	ตะโหนด	1	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นายชาญณรงค์ รัตนบุรี 087-290-5491 นางปัทมา จันทร์สว่าง 081-767-0027
	2	ประชาบำรุง	2	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้	
	3	เขาศัยสน	3	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	
	4	ห่านโพธิ์พิทยาคม	4	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	
	5	งหราพิชากร	5	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์	
	6	ชะรัดชนูปถัมภ์	8	กรกฎาคม	2562	การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของ สพฐ./สพม.12	
17. ปากพะยูน	1	ปากพะยูนพิทยาคาร	9	กรกฎาคม	2562	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	นายชาญณรงค์ รัตนบุรี 087-290-5491 นางปัทมา จันทร์สว่าง 081-767-0027
	2	หารเทารังสีประชาสรรค์	10	กรกฎาคม	2562	การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้	
	3	ควนพระสาครินทร์	11	กรกฎาคม	2562	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	
	4	ป่าบอนพิทยาคม	12	กรกฎาคม	2562	การวัดและประเมินผล	
	5	บางแก้วพิทยาคม	25	กรกฎาคม	2562	การยกระดับผลสัมฤทธิ์ การจัดการศึกษาพิเศษ งานอื่นๆ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของ สพฐ./สพม.12	

บทที่ ๓

กระบวนการนิเทศ

แนวทางการนิเทศช่วยเหลือการทำงานของครูในการจัดการเรียนการสอนนั้น ข้าพเจ้า นางยินดี คงทน ศึกษานิเทศก์ สพม.๑๒ เน้นให้ใช้กระบวนการทำงานตามศาสตร์พระราชา คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” บนพื้นฐานความเป็นเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน มีสาระสำคัญ ดังนี้ ประการที่ ๑ การเข้าใจ เป็นก้าวแรกในการดำเนินการนิเทศ โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องทำความเข้าใจ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของผู้รับการนิเทศร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหา เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง กำหนดกิจกรรมการนิเทศร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจซึ่งกันและกันให้มากที่สุด ประการที่ ๒ การเข้าถึง เป็นก้าวต่อมาในการดำเนินการนิเทศ โดยผู้นิเทศจะต้องเข้าถึงข้อมูลของผู้ที่รับการ นิเทศอย่างแท้จริง เช่น อาจมีการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสัทธิหรือให้ตัวอย่างการจัดกิจกรรมให้กับครู รับฟังเหตุผล ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ในขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศเองก็ต้องทำความเข้าใจถึงความต้องการของผู้นิเทศด้วยเช่นกัน เพื่อให้การนิเทศแต่ละครั้งเกิดประโยชน์สูงสุด ประการที่ ๓ การพัฒนา เป็นก้าวที่สามหลังจากที่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจ และเข้าถึงข้อมูลซึ่ง กันและกันด้วยการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นนี้ ผู้นิเทศจะต้องสะท้อนภาพการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูและร่วมออกแบบ หรือปรับปรุงสื่อ/ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน จากนั้น อาจกลับมาสังเกต การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอีกครั้ง หลังจากนั้นก็ร่วมสะท้อนภาพ ชื่นชม และให้ข้อเสนอแนะส่วนที่ยัง ไม่สมบูรณ์อีกครั้ง ดังแผนภาพการนิเทศ ดังนี้

บทที่ ๔

รูปแบบการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศ กำหนดให้มีการนิเทศตามโครงการ “การนิเทศพัฒนาคุณภาพการศึกษา (นิเทศปกติ) โดยศึกษานิเทศก์สามารถเลือกใช้รูปแบบหรือเทคนิคการนิเทศตามดุลพินิจ ของตนอย่างอิสระ รูปแบบการนิเทศที่ศึกษานิเทศก์นิยมใช้ มีดังนี้

๑. การนิเทศรายบุคคล การแนะนำเป็นรายบุคคล (Individual Conference) การพบปะกันระหว่างครูและศึกษานิเทศก์ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้โอกาสศึกษานิเทศก์ได้ทำงานเป็นรายบุคคลกับครูในเรื่องปัญหาทางวิชาการของแต่ละคน เป็นวิธีการที่ ทั้งสองคนได้ทำงานร่วมกัน กิจกรรมการนิเทศรายบุคคล ได้แก่ ๑.๑ การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน วิธีการนิเทศการศึกษาวิธีหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ก็คือการไปเยี่ยมชั้นเรียน ในขณะที่ครูกำลังสอน การไปเยี่ยมชั้นเรียนจะทำให้เห็นสภาพที่เป็นจริงตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่ครูประสบอยู่เพื่อร่วมมือกับครูหาทางปรับปรุง แก้ไขให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การไปเยี่ยมชั้นเรียนควรจะไปต่อเมื่อได้สร้างความสัมพันธ์กับครูเป็น อย่างดีแล้วเพราะครูจะได้ไม่มองศึกษานิเทศก์ด้วยความหวาดกลัวระแวงสงสัย คิดว่าศึกษานิเทศก์จะมาจับผิด การไป เยี่ยมชั้นเรียน หากศึกษานิเทศก์ได้แจ้งวัตถุประสงค์ให้ครุทราบว่าการมานั้นไม่ใช่มาเพื่อจับผิด หรือเพื่อรายงานการ ปฏิบัติงานของครูแต่มาเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือครูเป็นที่เล็งครุเกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ควร เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ของการเยี่ยมชั้นเรียน ตลอดจนได้แสดงความคิดเห็น และปรึกษาหารือในรายละเอียดต่าง ๆ สำหรับศึกษานิเทศก์นั้นมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเยี่ยมชั้นเรียนที่ดีดังนี้

๑) ศึกษานิเทศก์ควรเข้าไปสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน ไม่ใช่ไปจับผิด ฟังให้ครูยอมรับว่าศึกษานิเทศก์มาเพื่อช่วยเหลือครู

๒) ศึกษานิเทศก์ควรจะไปพร้อมกับครูผู้สอน หรือภายหลังเล็กน้อยก่อนที่ครูจะเริ่มบทเรียน ศึกษานิเทศก์ไม่ควรจะแอบเดินย่อง ๆ เข้าไปหลังชั้นเพื่อสังเกตการสอนของครู

๓) ศึกษานิเทศก์ควรเข้าไปนั่งอยู่ข้างหลังห้องเรียน ซึ่งสามารถมองเห็นชั้นเรียนได้ทั่วถึง นั่งฟัง อย่างเงียบ ๆ ด้วยท่าที่เต็มไปด้วยความสนใจยิ่งและดูจนจบชั่วโมง

๔) ศึกษานิเทศก์ไม่ควรจะเข้าร่วมบทเรียนเป็นอันขาด นอกจากจะได้รับเชิญจากครูและ นักเรียนให้เข้าร่วมด้วยเท่านั้น

๕) ศึกษานิเทศก์ควรจะต้องมีบันทึกเกี่ยวกับการสอนของครู ซึ่งจะเป็นแนวทางให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่ครูภายหลัง

๖) ศึกษานิเทศก์ควรจะไปเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนมากกว่าหนึ่งครั้งในหนึ่งภาคเรียน เพื่อจะได้สังเกตดูความเจริญงอกงามของครูในด้านการสอน และดูผลงานการนิเทศของศึกษานิเทศก์เองต่อครูผู้สอน หลังจากได้มีการเยี่ยมชั้นเรียนแล้ว ศึกษานิเทศก์ควรจะได้พบปะกับครูเป็นส่วนตัว เพื่อชี้แจงความ คิดเห็นให้

ครูฟัง เปิดโอกาสให้ครูชี้แจงเหตุผลในการกระทำของครูแล้วร่วมกันปรึกษาหาหรือความคิดที่ดีกว่า ถูกต้องกว่า เหมาะสมกว่า การให้คำปรึกษาแนะนำชี้แจงนั้น ไม่ควรให้นานนัก ควรจะเป็นภายในวันเดียวกัน หรือถ้าเป็นไปได้ ภายหลังจากที่ครูนั้นสอนเสร็จก็จะดียิ่งขึ้น เพราะทั้งสองฝ่ายผ่านเหตุการณ์นั้นมาใหม่ ๆ

๒. การให้คำปรึกษาแนะนำ/เสนอแนะ (Coaching) ความหมาย การให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการพบปะกันระหว่างผู้initiateกับผู้รับการinitiate คือการinitiateแบบ เสนอแนะ Coaching Technique (Modern Business : Reports : ๑๙๗๗) เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากเทคนิคการinitiateแบบเสนอแนะ Coaching Technique เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ ชำนาญ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทางได้เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ความสามารถที่จะรับผิดชอบในหน้าที่ที่สูงขึ้น (เช่น ในกรณีแต่งตั้งให้เป็นผู้initiate) หรือเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน มากขึ้น ขั้นตอนการinitiateแบบโค้ชซึ่ง การinitiateแบบการให้คำปรึกษาแนะนำ/เสนอแนะ (Coaching) มี ๔ ขั้นตอน เขียนเป็นสัญลักษณ์ คือ CQCD มีรายละเอียด ดังนี้ C - Compliment หมายถึง การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ที่ทำหน้าที่เป็น Coach และผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นสัมพันธภาพที่สร้างความไว้วางใจ ความสบายใจ ยินดีร่วมในแนวทางของ Coaching Techniques นับเป็นบทบาทสำคัญของ Coach ที่จะต้องดำเนินการ ดังนั้นควรดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลของผู้ที่รับการแนะนำ เช่น จุดเด่น ผลงานเด่น ความชอบ อัจฉริยะ จุดอ่อน จุดที่ต้องปรับปรุง ข้อมูลต่าง ๆ ควรบันทึก ไว้อย่างเป็นระบบมีความเหมาะสม

๒. นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่ การชมเชย หรือการสร้าง บรรยากาศ เพื่อการเชื่อมโยงไปสู่ขั้นต่อไป Q - Question หมายถึง การถามเน้นการถามในเชิงขอความคิดเห็นไม่ให้ผู้ตอบจนมุมหรือเกิดความไม่สบายใจที่จะตอบคำถาม ซึ่งผู้เป็น Coach อาจจะใช้ความเหมาะสมของผู้รับคำแนะนำและสภาพปัญหา เช่น

- คุณคิดว่าผมจะช่วยอะไรได้บ้าง
- คุณคิดว่ามีวิธีการอะไรบ้างที่แก้ปัญหานี้
- คุณคิดว่าถ้าใช้วิธีการนี้แล้วจะเกิดอะไรขึ้น
- ทุกอย่างจะต้องมีข้อดีและข้อจำกัด คุณคิดว่าวิธีนี้อะไรคือข้อดีอะไรคือข้อจำกัด
- คุณคิดว่าข้อจำกัดนั้น ๆ จะมีทางแก้ไขหรือควรทำอย่างไรหรือ จะหา ทางออกอย่างไร ใน สภาวะ

หรือในสภาพเช่นนี้

- คุณคิดว่าถ้าคุณจะทำงานให้ดียิ่งขึ้น มีอะไรบ้างที่เราควรทำ
- ที่คุณคิดว่า “ไม่ดี, ยังไม่ดีคืออะไรบ้าง” “คุณคิดว่ามีอะไรบ้างที่คุณต้องการเสริม เพิ่มเติม” C -

Correct หมายถึง การเสนอแนะแนวทางแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้เป็น Coach ควรให้ ความสำคัญในขั้นตอนที่สืบเนื่องจากขั้น Question นำคำตอบของผู้รับคำแนะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในส่วนที่ยัง บกพร่อง และสังเคราะห์เป็นแนวการปฏิบัติหรือการพัฒนาในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และในขั้นตอนนี้ ควร

กำหนดบทบาทในการปฏิบัติแต่ละเรื่องชัดเจน D - Demonstrate หมายถึง การนำเสนอหรือแนวทางที่ตกลงกันไว้ในขั้นตอนของ C - Correct หรือแผนการใช้นวัตกรรม ซึ่งผู้รับคำแนะนำเป็นผู้ปฏิบัติผู้เป็น Coach เป็นผู้แนะนำอย่างใกล้ชิด บางครั้ง Coach อาจต้องสาธิต การนิเทศแบบ Coaching Techniques ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

๑) ผู้เป็น Coach ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นผู้ที่ยอมรับคำแนะนำและยอมรับ

๒) มีความเหมาะสมกับการสอนแนะเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ใช้ได้กับบุคคลทุกกลุ่ม ทั้ง การพัฒนาศึกษานิเทศก์ พัฒนาผู้บริหารและพัฒนาครู

๓. เทคนิคการให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษา เป็นการนิเทศตัวต่อตัวระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูผู้สอน มี ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑) การให้คำปรึกษาทางตรง (directive counseling) มีลำดับขั้นตอนการนิเทศ ดังนี้

- (๑) ขอให้ครูให้ข้อมูลให้กระจ่างที่จำเป็นต้องแก้
- (๒) ผู้นิเทศสรุปปัญหา - สาเหตุ ครูเห็นด้วยหรือไม่
- (๓) ผู้นิเทศเสนอวิธีแก้ - ทางเลือกให้พิจารณา
- (๔) ให้ครูแสดงความคิดเห็น พิจารณาทางเลือก
- (๕) กำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาที่ชัดเจน
- (๖) ให้ครูตกลงแนวปฏิบัติ กำหนดระยะเวลาดำเนินการ
- (๗) ติดตามประเมินผล

๒) การให้คำปรึกษาทางอ้อม (non-directive counseling)

- (๑) ฟังปัญหาครูอย่างตั้งใจ
- (๒) ผู้นิเทศพูดทบทวนปัญหาเป็นระยะเมื่อครูพูดจบ
- (๓) ผู้นิเทศซักถามครูรู้ปัญหาให้ลึก
- (๔) ให้ครูกิจหาทางแก้ปัญหา กระตุ้นทางเลือกหลายทาง
- (๕) ครูพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด
- (๖) ให้ครูวางแผนดำเนินการแก้ปัญหา กำหนดระยะเวลาดำเนินการและทรัพยากร
- (๗) ผู้นิเทศทบทวนแผนงานที่ครูวางไว้ สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติ

๓) การให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน เป็นการให้คำปรึกษาลักษณะปัญหาและลักษณะบุคคลผสมผสานตามสถานการณ์ ผู้นิเทศ รู้จักรับฟัง ช่วยให้ครูสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาได้เอง ครูมีความภูมิใจ มั่นใจตนเอง แต่ครูต้องการคำแนะนำ ความรู้ ประสบการณ์จากผู้นิเทศ ผู้นิเทศจึงใช้แบบผสมผสาน

๔. การนิเทศรายกลุ่ม ในการนิเทศการศึกษานั้น บางครั้งจำเป็นต้องให้ความรู้แก่ครูครวละหลายๆ เนื่องจากมีข้อจำกัด ด้านเวลา งบประมาณ จำนวนผู้นิเทศที่ไม่เพียงพอ หรือความเร่งด่วนของการดำเนินงาน ดังนั้น ศึกษานิเทศก์จึง จำเป็นต้องใช้การนิเทศรายกลุ่ม กิจกรรมการนิเทศรายกลุ่มที่ใช้อยู่เสมอ ได้แก่

๔.๑ การประชุม การอบรม และการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นนิเทศรายกลุ่มที่ศึกษานิเทศก์ใช้กันมากที่สุด มีข้อควรคำนึง ดังนี้

๑) การอบรม ข้อควรคำนึง คือ เตรียมการให้พร้อมตั้งแต่กำหนดการ บุคคลที่เกี่ยวข้อง สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ระหว่างอบรม สร้างความประทับใจ รักษาเวลา ให้ข้อมูลที่รวดเร็วเที่ยงตรง ประเมินผลการ อบรม

๒) การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีสิ่งที่ต้องคำนึง คือ

(๑) เตรียมการให้พร้อมทุกด้าน

(๒) ชักจูงผู้ร่วมให้สนใจประชุมอย่างต่อเนื่อง

(๓) กระตุ้นส่งเสริมผู้เข้าร่วมแสดงศักยภาพ

(๔) ตารางกำหนดการยืดหยุ่นตามสภาพกิจกรรม (๕) สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง

๔.๒ การประชุมปรึกษากับคณะครู ๒.๓ การสนทนาทางวิชาการ การนิเทศเพื่อการพัฒนาไปใช้ การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีคุณภาพและได้ปริมาณที่น่าพอใจ ดังนั้น การเลือกใช้รูปแบบการนิเทศ กระบวนการนิเทศแต่ละครั้งจึงมีความสำคัญมาก ศึกษานิเทศก์ทุกคนต้องยึดหลักการนิเทศอันจะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

๑. เลือกวิธีการในระดับเข้าสู่การนิเทศที่ดีที่สุด

๒. น วิถีการที่เลือกไปใช้

๓. สนับสนุนการพัฒนาของครูในขณะที่เพิ่มทางเลือกและหน้าที่ในการตัดสินใจให้แก่ครูทีละ

น้อย